

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

In Nederland groeit 1 op de 12 kinderen in armoede op (SCP, 2019). Het kabinet heeft de ambitie om, samen met gemeenten, kinderen in armoede beter te bereiken en het aantal huishoudens met kinderen dat onder de armoedegrens leeft, te verlagen. Onderdeel van deze ambities is een kwantitatief streefcijfer voor de reductie van kinderarmoede. Aansluitend bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN is de ambitie het aantal kinderen in armoede te laten dalen van 9,2% in 2015 naar 4,6% in 2030.¹

Uit het rapport Kansrijk Armoedebeleid van CPB/SCP blijkt dat het verhogen van het kindgebonden budget voor gezinnen met drie of meer kinderen een doeltreffende en doelmatige manier is om de armoede onder kinderen te bestrijden omdat deze huishoudens vaker in armoede verkeren dan huishoudens met minder kinderen. De doelmatigheid wordt verder vergroot doordat het kindgebonden budget inkomensafhankelijk is en de middelen dus terecht komen bij de huishoudens die dit het hardst nodig hebben. Het totale bedrag aan kindgebonden budget dat een huishouden ontvangt, hangt af van het aantal en de leeftijd van de kinderen, het huishoudtype, de hoogte van het inkomen en het eventueel aanwezig vermogen. De bedragen per kind zijn vanaf het derde kind lager dan die voor de eerste twee kinderen. Door het maximumbedrag vanaf het derde kind te verhogen, kan de armoede onder kinderen gericht worden teruggedrongen.²

2. Voorgestelde regeling

De regering verhoogt, als onderdeel van de maatregelen uit de augustusbesluitvorming 2020, het maximumbedrag vanaf het derde kind van het kindgebonden budget beleidsmatig met € 617,- per jaar tot € 919,- per jaar met ingang van 1 januari 2021.

Door het inkomensafhankelijke karakter van het kindgebonden budget komt deze maatregel specifiek ten goede aan gezinnen met een laag of middeninkomen, mits zij voldoen aan de voorwaarden voor het kindgebonden budget (vermogen, leeftijd kind).

De verhoging van het maximumbedrag in het kindgebonden budget vanaf het derde kind vindt plaats nadat de bedragen van het kindgebonden budget uit 2020 geïndexeerd zijn met de tabelcorrectiefactor (tcf) die voor 2021 1,6% bedraagt (zie onderstaande tabel).³ Dat gebeurt jaarlijks, op basis van artikel 3 van de Wet op het kindgebonden budget. Van deze indexatie is door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mededeling gedaan in de Staatscourant.⁴ Als er, los van de indexering, aanleiding is om de maximumbedragen te verhogen, vindt de verhoging plaats nadat indexering heeft plaatsgevonden. Dat volgt uit artikel 3, derde lid, van de Wet op het kindgebonden budget.

¹ Kamerstukken I, 2019-2020, 35300-XV, nr. G.

² Paragrafen 3.3.2. en 4.2.1. van het rapport Kansrijk armoedebeleid van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau 3.3.2 en 4.2.1 (juni 2020).

³ Dit volgt uit artikel 3, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget.

⁴ Bij het opstellen van dit ontwerpbesluit is deze bekendmaking nog niet gepubliceerd; na publicatie zal hier de vindplaats van deze bekendmaking worden opgenomen.

Tabel 1. Maximumbedragen kindgebonden budget per kind (in euro per jaar)

Kind	Bedrag 2020 (1)	Na indexatie met tcf 2021 (2)	Intensivering (3)	Bedrag 2021 (4) = (2) + (3)	Voor ouders met
1	1.185	1.204	0	1.204	
2	1.005	1.022	0	1.022	
3	297	302	617	919	
4 en meer	297	302	617	919	

aanspraak op het kindgebonden budget levert dit dan de volgende totaalbedragen op:

Tabel 2. Maximumbedragen kindgebonden budget in totaal indien alle kinderen jonger dan 12 jaar (in euro per jaar)

Aantal kinderen onder 12 jaar	Bedrag 2020	Bedrag 2021
1	1.185	1.204
2	2.190	2.226
3	2.487	3.145
4 en meer	2.487 + 297 per kind voor vierde en verdere kinderen	3.145 + 919 per kind voor vierde en verdere kinderen

Begunstigden

Gezinnen met drie of meer minderjarige kinderen profiteren van deze maatregel doordat zij een hogere toeslag ontvangen. Daarnaast hebben zo'n 10.000 tot 15.000 huishoudens voor het eerst (of opnieuw) recht op kindgebonden budget omdat door een verhoging van het maximumbedrag van het kindgebonden budget vanaf het derde kind het afbouwtraject voor die gezinnen langer wordt.

3. Inkomenseffecten

Gezinnen met drie of meer kinderen, circa 185 duizend huishoudens, ervaren een positief inkomenseffect door deze maatregel. De effecten van deze verhoging van de maximumbedragen zijn zichtbaar in tabel 3, waarin enkel ontvangers van het kindgebonden budget met een groot gezin (minimaal 3 minderjarige kinderen) zijn meegenomen. Daaruit valt af te lezen dat gezinnen met een lager inkomen een groter positief inkomenseffect ervaren. Voor de totale groep huishoudens met kinderen is geen inkomenseffect zichtbaar omdat het mediane huishoudens twee kinderen heeft. Onder de huishoudens met kinderen komen gezinnen met drie of meer minderjarige kinderen relatief gezien meer voor bij alleenverdieners (27%) dan bij tweeverdieners (16%).

Tabel 3: Inkomenseffecten voor WKB-ontvangers met een groot gezin (minimaal 3 minderjarige kinderen)

Inkomensgroep	Inkomenseffect grote gezinnen	Aantal grote gezinnen (dzd)
1 ^e (<=113% WML)	2,6%	28
2e (113-178% WML)	1,9%	22
3e (178-267% WML)	1,4%	39
4e (267-396% WML)	1,1%	65
5e (>396% WML)	0,8%	31
Inkomensbron		
Werkenden	1,2%	157
Uitkeringsgerechtigden	2,5%	26
Gepensioneerden	-	-
Huishoudtype		
Tweeverdieners	1,2%	135
Alleenstaanden	2,2%	24
Alleenverdieners	1,9%	25
Kinderen		
Huishoudens met kinderen	1,3%	184
Huishoudens zonder kinderen	-	-
Alle WKB-ontvangers met minimaal 3 minderjarige kinderen	1,3%	184

4. Caribisch Nederland

De regering is voornemens om gezinnen in Caribisch Nederland ook te laten meedelen in de verhoging van het kindbedrag voor elk kind vanaf het derde kind in het kindgebonden budget. Omdat Caribisch Nederland geen kindgebonden budget kent, worden de gelden met ingang van 2021 via de kinderbijslagvoorziening BES toegekend.

5. Budgettaire gevolgen

De kosten van de verhoging van het maximumbedrag in het kindgebonden budget vanaf het derde kind per 2021 bedragen structureel € 150 miljoen. Deze kosten zijn in de augustusbesluitvorming ingepast in de Rijksbegroting.

Tabel 4: budgettaire gevolgen (€ x miljoen)

	2020	2021	2022	Structureel
Kindgebonden budget	150	150	150	150
Uitvoeringskosten	PM	PM	PM	PM
Totaal				

6. Regeldrukeffecten

Er worden geen extra administratieve lasten voorzien als gevolg van de wijzigingen. Het Adviescollege toetsing regeldruk, dat heeft geadviseerd over de regeldrukeffecten van het voorstel, kan zich ten aanzien van het besluit vinden in de beschrijving van de gevolgen voor de regeldruk.

7. Toetsing en consultatie

Dit voorstel is tot stand gekomen na verwerking van de inbreng van de Belastingdienst/Toeslagen en de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Belastingdienst/Toeslagen

De Belastingdienst/Toeslagen geeft uitvoering aan de wet op het kindgebonden budget. De door de Belastingdienst/Toeslagen uitgebrachte uitvoeringstoets stelt dat het voorstel PM is. De beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 is voor de Belastingdienst PM.

SVB

Het recht op en de hoogte van het kindgebonden budget is voor de SVB van belang in geval er samenloop met een buitenlandse gezinsuitkering van dezelfde aard aan de orde is. De SVB voert in dat geval de anticumulatiebepalingen uit verordening (EG) nr. 883/2004 uit waarbij de SVB na anticumulatie het kindgebonden budget, naast de kinderbijslag, uitbetaalt.

De SVB acht het voorstel PM. De beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 is voor de SVB PM.

Internetconsultatie

Het onderhavige voorstel is vier weken opengesteld voor internetconsultatie. De consultatie heeft geleid tot PM

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2021 en zal uiterlijk 1 november worden gepubliceerd in het Staatsblad. Daarmee wordt voldaan aan het kabinetsbeleid voor vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn voor regelgeving, zoals vastgelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

B. van 't Wout